

Leonard-Denis
PĂUȘAN-BARNA
(Școala doctorală de Științe
Umaniste, Universitatea de Vest
din Timișoara)

**Comuna Radomirești
în cel de-Al Doilea Război Mondial
– Jertfa eroului necunoscut
din Călinești: Scărișoreanu Floarea**

Abstract: (Radomirești village in World War II. The sacrifice of the unknown hero from Călinești: Scărișoreanu Floarea) World War II (1939–1945) is the largest and most complex armed conflict in human history, having a significant impact on the political, economic, social and cultural development of the 20th century. Waged on almost all continents and involving over sixty states, the war led to the loss of tens of millions of human lives and unprecedented material destruction. The confrontation was the result of a combination of historical, political and ideological factors, including the disastrous consequences of the Treaty of Versailles, the global economic crisis of the 1930s, the rise of totalitarian regimes in Europe and the expansionist policies promoted by Nazi Germany, Fascist Italy and Imperial Japan. The conflict began on 1 September 1939, with Germany's invasion of Poland, which led Great Britain and France to declare war. In the following years, the theater of war rapidly expanded to Europe, Africa, Asia, and the Pacific Ocean, and political alliances took shape around the two major military blocs: the Axis (Germany, Italy, Japan) and the Allies (Great Britain, the Soviet Union, the United States, France, and other nations).

Keywords: *War, Radomirești, conflagration, Germany, Romania.*

Rezumat: Al Doilea Război Mondial (1939–1945) reprezintă cel mai amplu și mai complex conflict armat din istoria umanității, având un impact semnificativ asupra dezvoltării politice, economice, sociale și culturale a secolului al XX-lea. Desfășurat pe aproape toate continentele și implicând peste șaiszeci de state, războiul a dus la pierderea a zeci de milioane de vieți omenești și la distrugeri materiale fără precedent. Confruntarea a fost rezultatul unui cumul de factori istorici, politici și ideologici, printre care se numără consecințele nefaste ale Tratatului de la Versailles, criza economică mondială din anii '30, ascensiunea regimurilor totalitare în Europa și politica de expansiune promovată de Germania nazistă, Italia fascistă și Japonia imperială. Conflictul a debutat la 1 septembrie 1939, prin invadarea Poloniei de către Germania, fapt ce a determinat Marea Britanie și Franța să declare război. În anii următori, teatrul de război s-a extins rapid în Europa, Africa, Asia și Oceanul Pacific, iar alianțele politice, s-au conturat în jurul celor două blocuri militare majore: Axa (Germania, Italia, Japonia) și Alianții (Marea Britanie, Uniunea Sovietică, Statele Unite, Franța și alte națiuni).

Cuvinte-cheie: *război, Radomirești, conflagrație, Germania, România.*

Introducere

Al Doilea Război Mondial a fost unul dintre cele mai devastatoare conflicte din istoria omenirii, cauzând mari pierderi de vieți omenești. Acest război nu a fost doar o confruntare militară, ci un eveniment care a schimbat pentru totdeauna ordinea

mondială. Lumea a fost împărțită în două tabere: Puterile Axei și Aliații. Cele două tabere principale au luptat nu doar pentru teritorii, ci și pentru ideologii opuse, ceea ce a transformat acest conflict într-un moment definitoriu al secolului XX. Cu un bilanț de zeci de milioane de victime și distrugeri fără precedent, războiul a schimbat definitiv echilibrul geopolitic al lumii, dând naștere unei noi ordini internaționale. Milioane de soldați și civili au fost afectați atât de lupte cât și de foamete și genocid. Acest război nu doar că a schimbat granițele lumii, dar a lăsat urme adânci în memoria colectivă a umanității. Pierderile umane datorate conflictului au lăsat milioane de familii îndoliate și devastate, schimbând iremediabil și structura demografică a multor țări. Războiul a redefinit brutalitatea conflictelor armate, transformând întreaga lume într-un câmp de suferință și distrugere. Ororile războiului au lăsat cicatrici adânci asupra societăților, schimbând cursul istoriei și ridicând întrebări dureroase despre natura umană și prețul conflictelor globale.

Din punct de vedere al României, foarte mulți țărani s-au înrolat pe front. Luptele au fost devastatoare, multe soții au rămas văduve și la rândul lor, copii lor au rămas orfani de război. În satele României, precum Călinești și comuna Radomirești, războiul a lăsat urme adânci în viața comunităților. Țăranii, oameni simpli și muncitori au fost chemați sub arme, lăsând în urmă gospodării, soții și copii fără să știe dacă se vor mai întoarce vreodată. Pe front, acești soldați au înfruntat condiții cumplite: foamete, frig, lipsa echipamentului adecvat și teroarea luptelor neîncetate. Pentru mulți, precum străbunicul meu, războiul nu a fost doar o datorie față de patrie, ci o sentință tragică. Căzut victimă în mijlocul acestui conflict nemilos, el a lăsat în urmă o familie îndurerată. Satul Călinești, ca și multe alte sate din România, a resimțit din plin pierderile umane, iar doliul a devenit o realitate comună.

Astăzi, memoria celor căzuți în război rămâne vie în aceste sate, unde monumentele eroilor și poveștile transmise din generație în generație, amintesc de sacrificiul suprem al celor care au luptat pentru țară. Străbunicul meu nu a fost doar o victimă a războiului, ci un simbol al unei generații întregi care și-a dat viața pe front, lăsând în urmă o țară îndoliată, dar demnă.

Impactul celei de-a doua conflagrații mondiale

Cea de a doua conflagrație mondială a început în anul 1939. Această vastă confruntare globală a provocat omenirii pierderi uriașe atât în vieți omenești cât și în bunuri materiale. Una dintre principalele cauze care au determinat acest măcel înspăimântător au fost doleanțele nesatisfăcute încheiate în tratatele de pace de la sfârșitul Primului Război Mondial, nemulțumind actorii participanți la prima mare conflagrație (Ciobanu, Șerban 2010, 5).

Adevărul este că motivele care au dus la izbucnirea marelui conflict sunt foarte multe. Cu toate acestea, persoana care l-a făcut inevitabil a fost una singură: Adolf Hitler. După ce Führerul a ajuns la conducerea Germaniei, războiul a început să se prefigureze. Circumstanțele care au făcut ca un om precum Hitler să preia puterea, să o mențină atâta timp și să profite de ocaziile care i s-au ivit la nivel mondial, au fost

inevitabile și mult mai complicate. Germania lui Hitler a fost considerată un baston puternic împotriva democrației, astfel că regimul autoritar impus de către Führer reprezenta o amenințare nu doar pentru unele state, ci pentru întreaga lume. Teama de comunism a fost o forță considerabilă în Europa interbelică și a împiedicat formarea oricărei alianțe între Alianții occidentali și Uniunea Sovietică, până când Hitler și-a arătat adevărata față de lider nemilos și totalitar (Havers 2015, 10-21).

Pentru cei care au fost martori la Armistițiul din 1918, perspectiva unui alt conflict major în Europa a fost o oroare atroce. În ciuda șocului pe care omenirea l-a suferit din cauza Marelui Război, a listelor interminabile de morți și răniți publicate în toate ziarele țărilor participante, Europa nu s-a bucurat nici măcar de 20 de ani de pace până la izbucnirea celui de Al Doilea Război Mondial (Havers 2015, 7).

Din punct de vedere al României, în perioada interbelică, România a adoptat o politică de neutralitate, dar aceasta a fost una instabilă și fluctuantă influențată de schimbările geopolitice și presiunile externe. Politica de neutralitate, atât în 1914-1916 cât și în 1939-1940, a avut un caracter binevoitor față de Antanta, respectiv față de Alianți. Însă, în septembrie 1939, România, riscând represaliile Germaniei, a ajutat moral și material națiunea poloneză, ceea ce probează, încă o dată, atașamentul ei la tabăra Alianților, la principiile dreptului internațional conform cărora o țară atacată trebuie să fie sprijinită. Față de Germania, neutralitatea, cel puțin în perioada ei declarată, din 6 septembrie 1939 - 29 mai 1940, nu a fost binevoitoare (Arhiva Ministerului Apărării Naționale, dosar 99/22, f. 149-230).

La începutul conflictului, în 1939, armata română avea în dotare 300.000 de carabine noi calibru 7,92 mm. care acopereau doar 30% din necesar și 3.500 mitraliere pentru 70% din nevoile de dotare (Stefcu 2022, 4).

În perioada ce a precedat izbucnirea celui de Al Doilea Război Mondial, România a rămas fidelă peste toate riscurile alianțelor dirijate de anglo-francezi, a inițiat multiple acțiuni menite să preîntâmpine pe plan general și mai ales local, extinderea agresiunii. Sunt cunoscute în această privință tentativele întreprinse pentru fortificarea Micii Înțelegeri și a Înțelegerii Balcanice, dar și sprijinirea eforturilor franco-britanice din martie-august 1939. După eșecul tratativelor de la Moscova și încheierea pactului de neagresiune sovieto-german din 23 august 1939, posibilitățile de acțiune ale României s-au redus brusc. Procesul izolării internaționale complete a țării a intrat în faza sa decisivă. Premierul român, Armand Călinescu, sesizând pericolele ce se profilau, consemna la 22 august 1939, în jurnalul său că „situația este foarte gravă”. Aproape concomitent, în tabăra adversă, lucrurile erau apreciate identic: la 25 august 1939, însuși Adolf Hitler îi împărtășea lui Mussolini convingerea că România nu se mai afla în postura de a putea lua parte la vreun conflict împotriva Axei. Din păcate, precizarea Führerului a fost adevărată în vederea participării României la conflict. România a fost silită cu precădere de împrejurările generale să devină aliata Axei la 22 iunie 1941 și să declare război trupelor sovietice. Această decizie a fost luată sub presiune de către regimul Antonescu care a dorit să recupereze teritoriile pierdute în

urma Pactului Ribbentrop-Molotov din 23 august 1939 și a renunțării teritoriale din 28 iunie 1940 (Buzatu, Florescu 1981, 9).

Al Doilea Război Mondial a fost una dintre cele mai mari conflagrații din istoria umanității, avându-și originile într-o serie de tensiuni geopolitice și economice care au escaladat în deceniile interbelice. După cum știm, un număr mare de germani nu au acceptat niciodată verdictul Primului Război Mondial și nu au așteptat o răsturnarea a termenilor Tratatului de la Versailles, ci la o renaștere a Reich-ului German sperând la o nouă rundă de lupte, care să asigure victoria Germaniei. Germania s-a simțit umilită în urma tratatului de la Versailles, dar acest climat de umilință și nemulțumirea populației a făcut să se nască și să crească extremismul în Germania, transformând-o într-un stat totalitar. Dictatorii ca Hitler sau Mussolini visau să refacă și să extindă granițele țărilor lor. În paralel, expansiunea Uniunii Sovietice și politica agresivă a Japoniei în Asia au contribuit la crearea unui climat internațional extrem de tensionat. În acest context global, România se afla într-o situație geopolitică delicată. După Marea Unire din 1918, țara noastră se confrunta cu multiple provocări, inclusiv cu revendicările teritoriale ale unor state vecine, cum ar fi Ungaria și Uniunea Sovietică. Aceste tensiuni au fost agravate în 1930, când mișcările extremiste și autoritate câștigau teren în Europa, iar România, condusă de regele Carol al II-lea se confrunta cu instabilitate internă și presiuni externe (Henig 2005, 68-69).

Situația comunei Radomirești

Al Doilea Război Mondial a adus multe lacrimi în lume și de acest mare rău nu a fost scutită nici comuna Radomirești. În satul Crăciunei, al treilea din comună, părintele Călăfeteanu Ionuț și cântărețul Lăpădatu Nicușor, împreună cu comunitatea satului, au reușit să ridice un monument în cinstea celor căzuți în cele două conflagrații mondiale. În comuna Radomirești ca și în multe alte localități din sudul și estul României, efectele războiului s-au resimțit prin lipsuri materiale, privațiuni și mai ales prin pierderi de vieți omenești. Tinerii din comună au fost trimiși pe front, iar familiile lor au suferit din cauza absenței celor dragi și a condițiilor grele de viață (Vînătoru, Vînătoru 2023, 155).

Datele despre înființarea comunei rămân incerte. Locuitorii sunt harnici, voinici, vioi și inteligenți, curați la față și veșminte. Ei desfăc mari cantități de cereale la schelele din Turnu Măgurele și la gara din Roșiori de care sunt mai apropiați. Dintotdeauna pământul a reprezentat un element vital alături de aer și de apă, pentru că el a fost și este sursa de hrană pentru toate generațiile ce s-au perindat pe fața lui. Radomirești, fiind un sat de câmpie a beneficiat din plin de pământ arabil, numai că el nu a fost repartizat uniform față de cei ce-l munciau și care aveau nevoie vitală de el. Dintotdeauna, pământul a fost împărțit inechitabil. Imediat după cel de Al Doilea Război Mondial, puterea de atunci a trecut la niște măsuri considerate de ei benefice pentru invalizii, orfanii și văduvele de război. Astfel, cei menționați plus urmașii celor dispăruți sau morți în cele două războaie mondiale li se vor acorda beneficii după starea

materială, profesiunea, vârsta, gradul de infirmitate, greutatea familiale și alte criterii (Vinătoru, Vinătoru 2023, 43-75).

Din punct de vedere al poziționării, locuitorii comunei considerau că Radomirești a fost binecuvântat de Dumnezeu. Comuna se găsește la intersecția a două drumuri comerciale care i-au favorizat dezvoltarea: Roșiori – Radomirești – Caracal, cu vechiul drum comercial ce cobora pe Valea Călmățuiului până la Dunăre, iar al doilea drum se găsește pe artera de cale ferată București – Craiova. Datorită acestei intersecții, comuna a devenit un punct de atracție pentru comercianți, călători și meșteșugari care de-a lungul decadelor au adus cu ei nu doar mărfuri, dar și idei, tradiții și cunoștințe. Drumurile comerciale care treceau prin Radomirești asigurau accesul către piețe importante din regiunile învecinate, ceea ce a dus la o dezvoltare economică continuă. În plus, aceste drumuri au avut un rol esențial în facilitarea mobilității populației, iar localnicii au fost capabili să-și valorifice produsele agricole, să aducă în comună produse din alte părți și să-și îmbogățească astfel traiul cu ajutorul comerțului și a meșteșugarilor. În ciuda marilor probleme aduse de al Doilea Război Mondial, care a afectat și această zonă, atât din punct de vedere economic și social, locuitorii comunei Radomirești au continuat să considere că poziționarea lor geografică le-a adus o binecuvântare divină, oferindu-le o oportunitate unică de a depăși dificultățile și de a prospera chiar și în cele mai grele momente. Această legătură cu drumurile comerciale nu doar că le-a asigurat un anumit flux economic, dar le-a și consolidat identitatea ca o comunitate interdependentă și deschisă spre schimburi externe (Vinătoru, Vinătoru 2023, 32).

Omagiu eroului Floarea Scărișoreanu

Dacă ar fi să vorbim despre victimele celui de Al Doilea Război Mondial, am ajunge rapid la concluzia că acest conflict a adus suferință incomensurabilă și pierderi enorme pentru milioane de oameni din întreaga lume. Războiul nu a afectat doar combatanții, ci a avut un impact devastator asupra întregii populații civile, indiferent de naționalitate, religie sau statut social. Victimele, prin jertfa lor și apărarea neamului românesc, sunt considerați eroi ai națiunii noastre și memoria lor merită cinstită și de generațiile viitoare. Așa a fost și străbunicul meu, Floarea Scărișoreanu, un erou căzut, un apărător al pământului românesc și un meșteșugar respectat atât de familie cât și de întreaga comună.

Floarea F. Scărișoreanu s-a născut în anul 1912, în satul Călinești din Comuna Radomirești, Județul Olt. Un gospodar respectat de vecini, de săteni și mai ales de prietenii cu care a copilărit și a colaborat pentru rezolvarea problemelor familiale și gospodărești. După căsătoria cu Ioana Scărișoreanu, originară din Călinești, au rezultat șase copii, dintre care trei au decedat la vârste fragede și trei au supraviețuit. La vârsta de 20 de ani a fost incorporat și a făcut armata la Cavalerie, Regimentul 3 Roșiori. După lăsarea la vatră a fost incorporat de mai multe ori până la începerea celui de Al Doilea Război Mondial. La data de 27 iulie 1941 în conformitate cu datele din arhiva M.Ap.N., Floarea F. Scărișoreanu a fost trimis pe front cu Regimentul 3 Roșiori. Împreună cu

curajoșii ostași români ai acestui regiment a participat la toate acțiunile de luptă duse în Transnistria, pe malul Nistrului, până la data de 6 iunie 1942, când a fost împușcat, căzând pe câmpul de luptă pentru apărarea gliei străbune și neamului românesc. Această zi a marcat un moment tragic, dar în același timp un simbol al curajului și al dăruirii totale față de țară. Multe dintre bătăliile din acea perioadă au fost sângeroase și obositoare, iar sacrificiile făcute de cei care au căzut pe front nu pot fi măsurate în cuvinte. Floarea Scărișoreanu a fost una dintre aceste victime, dar prin faptele sale de bravură și sacrificiu suprem, a devenit o legendă în rândul celor care l-au cunoscut și au luptat alături de el. La data de 6 iunie 1942, Floarea F. Scărișoreanu a fost șters din contoarele armatei, fiind declarat decedat pe front. În urma sa, acasă, au rămas o soție văduvă și trei copii orfani de război. Comunitatea din Radomirești, de unde provenea Floarea Scărișoreanu și-a pierdut un fiu de mare valoare, dar a păstrat mereu amintirea jertfei sale. Fiecare poveste transmisă mai departe despre el este o fărâmbă din marea istorie a celor care în numele țării lor au luptat până la capăt. Chiar și astăzi, urmașii săi și localnicii din Radomirești îl onorează, păstrând viu spiritul eroismului său și al celor care asemenea lui au căzut pentru a apăra glia străbună (Vînătoru 2010, 171-172).

Cei ce au supraviețuit, s-au confruntat cu traume sfâșietoare care la rândul lor provocau un întreg conflict în interiorul sufletului soldaților. Frica, durerea și groaza pe care soldații le-au experimentat pe câmpul de luptă lăsau urme adânci în sufletele lor, iar multe dintre aceste amintiri deveneau o povară greu de purtat. Uneori, soldații simțeau că singura cale de a supraviețui mental era să încerce să îngroape tot ce trăiseră, să apese asupra amintirilor și să pună deoparte. Unii soldați se afundau în tăcere, încercând să-și ignore durerile și suferințele, dar ochii lor trădau un gol adânc și o durere imposibil de exprimat. Alții, încercau să se elibereze de povara războiului, se îndreptau spre alcool sau alte modalități de a uita, doar pentru a descoperi că acest drum nu făcea decât să-i adâncească în singurătate și disperare. Cei care se întorceau acasă erau adesea transformați, iar revenirea la o viață normală devenea o provocare imensă. Cu toate acestea, memoria celor căzuți pe câmpul de luptă, a prietenilor și camarazilor pierduți, se află mereu în mintea celor care au supraviețuit. Deși cei întorși acasă, își doriseră atât de mult să uite evenimentele sângeroase ale războiului, amintirea celor trăite îi urmărea pentru tot restul vieții. Acesta era prețul suprem al unui război care nu cruța pe nimeni, nici măcar pe cei care reușeau să supraviețuiască (Lamberti, Fortunati 2009, 69).

Dacă ar fi să formulez o concluzie, aceasta nu ar însemna încheierea unei cercetări, ci mai degrabă o continuare a păstrării memoriei și a valorificării lecțiilor lăsate de Floarea Scărișoreanu. Amintirea lui, precum și a tuturor celor care au sacrificat totul în timpul celui de Al Doilea Război Mondial, trebuie să rămână vie în conștiința colectivă, nu doar ca un act comemorativ, ci ca o inspirație constantă pentru generațiile viitoare. Jertfele lor nu pot fi măsurate doar prin dimensiunea fizică a pierderilor, ci prin impactul moral și educațional pe care îl au asupra noastră. Astfel, păstrarea memoriei eroilor precum Floarea Scărișoreanu nu este doar o obligație morală, ci o responsabilitate pentru a înțelege și a preveni tragediile trecutului,

consolidând principiile de pace, dreptate și solidaritate în societatea contemporană. Al Doilea Război Mondial a lăsat o amprentă adâncă asupra întregii lumi și asupra fiecărei familii care a pierdut pe cineva în timpul acestei conflagrații. Soldații care au luptat și au supraviețuit au purtat cu ei nu doar răni fizice, ci și traume emoționale adânci, conflicte interioare între dorința de a uita și nevoia de a păstra vie memoria celor căzuți. Sacrificiul lor, precum și cel al străbunicului meu Floarea, nu trebuie uitate, iar amintirea lor trebuie transmisă generațiilor viitoare, pentru ca să înțelegem cu adevărat prețul plătit pentru libertate și pentru a nu repeta greșelile trecutului.

Referințe bibliografice

- Buzatu, Gh., Florescu, I. Gh. 1981. *Al Doilea Război Mondial și România – O bibliografie*. Iași: Editura Academiei Republicii Socialiste România.
- Ciobanu, N., Șerban, M. 2010. *Al Doilea Război Mondial – cea mai mare conflagrație a secolului XX*. București: Editura Academiei Oamenilor de Știință din România.
- Havers, Robin. 2015. *Al Doilea Război Mondial – Europa 1939-1943*. București: Editura Corint.
- Henig, Ruth. 2005. *The Origins of the Second World War 1933-1941*. London: Routledge – Taylor & Francis Group.
- Lamberti, E., Fortunati, V. 2009. *Memories and Representations of War – The Case of World War I and World War II*. Amsterdam: Rodopi.
- Sfetcu, N. 2022. *Contextul intrării României în al Doilea Război Mondial* în „Revista Cunoașterea Științifică”, volumul 1, numărul 1 - septembrie.
- Vinătoru, Mihai. 2010. *Și noi am fost acolo...la porțile cerului*. Slatina: Editura Themis Cart.
- Vinătoru, M., Vinătoru D. 2023. *Monografia Comunei Radomirești, Județul Olt – 415 ani de atestare documentară (1606-2021)*. Slatina: Editura Episcopiei Slatinei și Romanaților.

Surse

Arhiva Ministerului Apărării Naționale, fond 5417, poziția 276, dosar 99/22.

Fig. 1: Floarea Scărișoreanu și nevasta sa Ioana Scărișoreanu (sursa imaginii: arhiva personală).

Fig. 2: Ultima fotografie a lui Scărișoreanu F. Floarea (după Vinătoru 2010, 171).

Fig. 3: Certificatul care atestă decesul pe front a lui Scărișoreanu (după Vinătoru 2010, 171).